

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Kedden, Februárius 22-dikén, 1820.

Spanyol Ország.

A' Párisból Febr. 8-dikán indult Monitor ezeket közli Madridi levelek után, Jan. 29-dikéről: —“

„Gen. Freyrének Jan. 23-ikán kellett volna elkezdni az insurgensek ellen való mozdulásait. Kétségbe hozhatatlan dolog, hogy Kadiks nem esett az insurgensek hatalmába, és hogy ezeknek elszélesztések, vagy erő által, vagy pedig önnögyenetlenkedéseik miatt, nem soká meg fog történni. Az ő vezérjeik közt visszavonás uralkodik. Arco-Aguero 's az ő Artillerista vezérjek Bancos között személyes veszekedés ütött-ki, melynek Duellum lett a' következése; (miképpén végződött a' Duellum? nem írják). A' katonák zsoldja már lejjebb szállított, a' melly kedvetlenkedésre és szökésre fog okot szolgáltatni. A' többit Generális Freyrének egy jó számú armádával lejendő megérkezése el fogja végezni. Egy tiszt így kiáltott-fel Jan. 22-dikén Kadiksban a' theátrumon: Éljen a' Cortesek Constitutziója! Ezen kiáltás nagy bosszankodást okozott. Ezen tisztre reá esmertek, hogy a' legyen, ki a' Frantzia armádának Spanyol Országba való beszélésakor (a' Kadikskan 1808-ban történt népzendülésben) a' szerencsétlen Generális Salanónak megölettetését okozta volt. Mondják, hogy mostani vakmerő felkiáltásáért a' nép' dühösségének áldozatjává lett legyen.“

A' Journal de Paris, ugyan ezen ténetet (ha az, és ez egy lehet), ugyan azon kútfőből egy kevésé másképpen adja elő: — „Oberster Don Sant Jago Miklós, így szól ezen Journal, Kadiksban Jan. 25-dikére viradó éjjel támadást akart gerjeszteni. A' por seregek kevés seprejével az utzákon le 's fel nyargalván, rebellióra nógatta a' lakosokat: de ezek és a' Királyi seregek oly bátran és hűségesen viselték magokat, hogy tüstént a' lázszatókra rohanván, érdemek szerént bántak velük. Az insurgensek nagy számmal szöknek vissza 's használják a' néliek ígértetett amnestiát. Gen. Freyre, kinek a' Király a' bölcs késedelmezést és az ember-vérnek lehető megkiméllését nagyon szívére kötötte, 25-dikben útnak indult Sevillából, és 28-dikban Puerto Santa Mariába érkezni szándékozott. Reménsége volt, hogy a' Király' kívánságának megfelelhessen. Az Országban sehol semmi mozgást nem lehet a' nép közt észre venni.“ — A' Journal des Debats is azt erőssíti, hogy az insurrekzióknak elcsendesítettését minden órán várni lehet.“ — A' Constitutionel és Renomé ellenben így irtak ugyan ezen napon: „Mi semmi újat nem irhatunk. A' Porto-Realhoz kiküldetett Királyi csapatok csak recognoscirozás végett tették ezen fordulásokat; mostanig csak proklamátziók által folytattatott a' hadakozás. Hogy csatázásra kerüljön a' két ellenkező sereg közt a' dolog, nem is kell gondolni. Attól

fog minden függeni: Hogy, ha szembe találkoznak, a' Freyre' vezérlése alatt lévő seregek fognak-é az insurgensekhez által menni, vagy pedig ezek fogják vezérjeiket oda hagyni 's a' Királyi bocsánatot, amnestiát, használni. Generális Eguia, a' Grenadai fő Kormányozó, határnélkül való hatalmat vett a' Királytól, melynek ereje szerént, nem régen sok gyanus személyeket tömlőtztbe tétetett. Generális Elio, a' ki nem régen Valencziából Madridba ment vala, innét ismét vissza küldetett oda, mint-hogy nem találták jónak Andalusiába küldeni, a' hol az egész iparkodás csak e' kettőben határozódik: hogy tudniillik a' megtévedett katonák vagy szelid bánás által zászlójok alá vissza téríttessenek, vagy pedig fegyveres erő által elnyomattassanak.

Valami Madridból Jan. 27-dikén indult levelek hitelesen erősítették, hogy a' Királyi seregek Medina Sidonia városát (a' Grenadai határon, Kakikstól 7 mértföldnyire) oda hagyván, oda az insurgensek bementek.

A' Febr. 9-dikén indult Monitörben semmi tudósítás nem találtatik Spanyol Országból. A' másik Ministeriális Ujság, a' Journal de Paris, a' Bordeauxbéli Memorialból közöl néhány levelet, mellyeknek summájok annyiban határozódik: Hogy az Insurgensek a' S. Ferdinando nevű erősségnek kétszeri hijabavaló megtámadása után egyedül csak Leon szigetére volnának szorittatva, 's minden eleségi 's hadi készületeik csak abból állana, a' mit ezen szigeten találtak; hogy az a' keskeny föld, a' melly Kadiksba viszen, 300 hűséges katonák által védeltetik, 's két felől fregátok és ágyus

csajkák állanak mellette, mellyeknek golyobisaik arra beszolgálnak; hogy Kadiksban legjobb buzgóság uralkodik; hogy a' Sz. Péter' csucsát két fregátok tartják a' tenger felől bezárva; 's hogy végre az insurgens armáda a' szároz felől is úgy körül vétetett, hogy a' legveszedelmesebb esetben is még ahoz se lehet reménsége, hogy a' hegyek közzé szaladhasson 's Guerrilla-csoportokra oszolhasson. — A' harmadik Ministeriális Ujság még tovább megy: erősíti, hogy Generális Freyrenek 12,000 gyalogokból és 2500 lovasokból álló armádája már Jan. 20-dikán Sevilla és Utrera között ütközethezkészülve állott, 's hogy az insurgensek' armádája, a' nagy szökés miatt már 2000 emberekre szállott volna le. Beszéli, hogy az az insurgens csapat, melly a' Sz. Péter erősségében őrizeten volt, abból, minekutánna az ágyuzókat az ágyukhoz kötözte volna, in massa által ment a' Királyi armádához. — Egyéb Párisi levelekben majd semmi sincs. —

A' Constitutionelben, ennek egy Bayonnei levelezője azt erősíti: Hogy ő egy proklamátziót olvasott, melly az insurgens armáda' General - Stábja' Kommandánsának Manuel-de-los-Arcosnak aláírása alatt jött-ki, 's a' melyben oly nyilatkoztatás vagy magyarázat fordul elő, hogy, ha az insurgens armáda Constitutziót kíván, ekkor nem egyebet kíván, hanem csak a' Király' 1814-ben Május' 14-dikén tett tulajdon ígéretének végrehajtását kívánnya, de e' mellett csak egy szempillantatig is meg nem szünik a' most Országló Dynastiának legitimusságát (igaz törvényességét) megesmérni.

Ugyancsak a' Gazette-de-France így kezdi egygyik legújabb tudósítását: —

Spanyol Országban Leon szigetén és környékein semmit se változott az ál-

lapot. A' két ellenkező rész szemközt áll egymással, 's az öszszecsapás' orája közelíteni látszik. — „Rondában, így szoll a' Monitörnek egy levelezője, proklamátziók raggattattak-ki, mellyek által a' seregek támadásra nogattatnak, 's az Országlószék gyaláztatik. Ezen proklamátziók közönséges boszszankodást okoztak. Leon szigetén azonban kemény büntetést hirdettek-ki az insurgens vezérek mind azokra nézve, kik a' Király személyét vagy a' Papságot, beszédjek vagy egyéb módok által megbántanák.

A' mit az Anglus levelek Spanyol Országra nézve valami megjegyzésre méltót ez úttal kiadtak, a' Középtengerről Angliába mostanság visszaérkezett Rochefort nevű hadi hajó hozta. Gibraltárból. A' dolgok meglehetősen újak, de csak annyiban határozódnak: hogy Freyre és Odonel ahoz készítették volna magokat, hogy 20-dikban az insurgensekkel megütközzenek (de ez nem telyesedett-be); hogy az insurgens ármáda ekkor 7 vagy 8 ezer emberekből állott; 's hogy a' Király egy végzése által az expediziohoz tartozó seregeknek szabadságot adott, hogy a' melly katonák rossz egészségek miatt Amérikába evezni nem akarnak, nem csak ithon maradhassanak, hanem, de minden penzió és fizetés nélkül, a' katonaságot is elhagyhassák, addig, míg ismét elő nem szollittatnak.

A' Spanyol Országban folyó lázzadásokra nézve figyelmet érdemel a' Bavariai Közönséges Ujságban ezen Párisi levél: —

„Itt a' közönség minden magános levelet nagy figyelemmel olvas, mellyben a' Spanyol történetekre nézve valami kevés világosságot talál; melyre nézve nagyon jó volna, ha az efféle magános levelek nagyobb hitelességgel irónának 's

irattathatnának, mint közönségesen szoktak. Bizonyos, hogy a' Spanyol Országból jövő levelek a' határszélen megvizsgáltatnak 's némellyek letartóztatnak; 's továbbá, hogy az előrevigyázás minden Spanyolnak, a' ki Frantzia Országba levelet küld, szorosán parancsolja önn' javáért, hogy tartóztassa magát, 's az Andalusiai dolgokról való írásra ki ne bocsátkozzék. Ezért ily bajos önnét most bizonyos tudósításokat kapni, 's ellenben ily könnyű minden féle mendemondát elterjeszteni, a' mellyeket pedig még se' könnyű megczáfolni, minthogy a' megczáfolásra is bizonyos tudósítás kívántatna, 's éppen ez az, a' mi nincs. Csak a' mi egymással szüntelen való ellenkezésben lévő iróink tudnak magokon segíteni. Széles mezőt szolgáltatnak nékiek ezen tárgyak a' politikai vetekedésekre. De itt csak a' heves Liberalisokat és Ultraroyalistákat kell az ellenkező részeken érteni, mert az egyéb, t. i. fél Liberalis, fél Ultra 's több külömbkülömb féle nevű irók, most nagyon tartóztatják magokat 's minden bizontalanságokról csak úgy irnak, mint bizontalanságról. Eme kétfélék ellenben csupa penna hadat folytatnak egymás ellen. Az Ultraroyalisták telyes iparkodással védelmezik a' Spanyol Országlószéknek minden eddig tartott Systemáját, 's azt, mint a' követésre nagyon méltó és dicséretes példát, mellest a' Frantzia Országlószéknek is ajánlják, hogy vegye fel. A' heves Liberalisok ellenben nem csak hogy hevesen kikelnek a' Spanyol Országlószék' kormányozási systemája ellen, hanem az insurgensek' ügyét még nyilván is védelmezik. Mint az Ultraroyalisták egygyik nevezetes orgonumát Chateaubriand Marquist nevezik-meg, hogy mostanság a' Conservateurben egy nevezetes előadással a' közönség elebe hi-

lépett, ily czimirással: Spanyol Országról. Minthogy ő azon résznek gondolatjait írja, a' melynek organuma, tehát az olvasó' kötelessége, hogy mikor irását olvassa, el ne felejtse, mellyik részen lévő irónak gondolatait olvassa: Hogy hova czéloz, könnyü észre venni. Azt erősíti, hogy a' Spanyol mozgások némelly más Europai Státusokbéli hasonló próbatételekkel függésben volnának, 's nagyobbadon Anglus, Frantzia, 's Bonapartista Népmozgatókkal (Demokratákkal) függésben volnának. Mutogatja, hogy ezek a' mult Novembertől fogva mind dolgoztak a' mostani Spanyol mozgásoknak elkészítésén; lázzasztó gonosz irások által iparkodtak tudományaikat bevinni, 's Dirigens Biztosságaik által pénzt és emissariusokat küldözni oda; a' volt czélzások, hogy a' támadást Valencziában, Kadiksban, Madridban, Kataloniában, Navarrában, Biskajában, Gallicziában 's a' Pyreneum' környékein egyszerre gerjeszszék-fel, de nem hajthatták végre iparkodásaikat, minthogy a' Fő Kapitányok a' dolgot megsajditván, oly változásokat tettek a' fegyveres seregeknek fekvéseikben, mellyek által meggátoltatott a' lázzasztók' plánuma, 's csak a' Kadiksi expedi-tzióhoz tartozó ármádának egy részénél hajtathatott végre, 's t. Annak megmutatásán is iparkodik Chateaubriand Ur, hogy ezen Spanyol lázzadások a' Frantzia Országi Legitimitas' barátjainak azért tettzenek, hogy azt gondolják, hogy ezek nekik alkalmatosságul szolgálhatnak arra, hogy a' Kabinétban változást eszközölhesenek; apró országoló Pedantoknak nevezi őket, a' kik örvidenének a' VII-dik Ferdinandus elestének, hogy a' magok tudományokat ismét beviessék Frantzia Országba, 's előbbeni fényes állapotjokra visszakaphassanak; ezért iparkodnak azon,

hogy a' lázzadást Spanyol Országban láb-
ra kaptathassák, a' hova magoknak, mihelyest a' támadásnak hírét hallották, azonnal passust kértek. Három részekre osztja Chateaubriand Ur a' Spanyol nemzetet: a' Cortesek', a' Ferdinandus Király', és az Usurpator Jósef', részeikre. A' Cortesek' részéről a' többek közt ezeket mondja: Ezen részt azok a' Spanyolok teszik, kik a' magok nevelésből vett mivoltokat a' külső nemzeteknek erkölcsi tulajdonságaikkal egyesítették; ezek kiváltképpen számosok a' kereskedő városokban 's az Universitásokon; sok barátjaik találatnak azon tisztek közt, kik a' Cortesek' idejében szolgáltak. — A' Ferdinandus' részét teszi a' nemzetnek az a' véghetetlenül nagyobb száma, melly addig, mig a' Király Frantzia fogságban volt, a' Corteseknek engedelmeskedett, hanem mihelyest a' Király vissza érkezett 's thronusra ült, a' Cortesektől azonnal elállott, 's magát a' Királynak alája vetette. Legkevesebben vagynak a' Jósef' barátjai, kiket csak a' történet csattolt hozzá, azért hogy a' Napoleon' testvére volt. A' két első részt azok a' valóságos Spanyolok teszik, a' kik hazájokhoz is a' Fejedelemhez is hűségesek; a' köztök való külömbözést csak a' teszi, hogy a' Cortes' részesei új Constitutziót kívánnak, a' Király' részesei pedig azt gondolják, hogy nincs szükség új Constitutzióra. Nagy szerencsétlenség, hogy a' Cortesek' részesei, kik azt hitték, hogy a' Királytól különös háládatosságot kívánhatnak, idővel Rebellisekké lettek, a' melyre indulatosságaik által ragadtattak. Ők azoknak, kik a' Király' hűségében megmaradtak Servilis, magoknak pedig Liberalis nevet adtak, 's azután a' mi revoluziós hajlandóságú Frantziáinkal egyességet kötöttek: hanem a' mi Liberalisainktól mind e' mellett is na-

gyon különböznek, minthogy ők a' Catholica Religióhoz, a' Bourbon Familia' Dynastiajához, 's a' törvényes Országlóságokhoz hűségesek, 's Fejedelmek' számára a' thronust megtartották, a' Frantzia Liberálisok ellenben a' Spanyoloktól mind ezekben különböznek. Ferdinandus Királynak igassága volt abban, hogy a' Cortesek által készített Constitutziót el nem fogadta, minthogy abban egészen helybehagyhatatlan czikkelyek találtattak, p. o: Hogy a' Fejedelmi hatalom (Souverenitas) a' népben áll, hogy a' Cortesek minden esztendőben a' Király által való meghívattatás nélkül öszszegyülekezzenek a' fő városba; hogy a' Király esküdjék nekik hűséget, 's nem ők a' Királynak; ellenben az a' dicséretes is elő fordult ugyan ezen Constitutzióban, hogy Spanyolországban egyedül csak a' R. Catholica Religió szenvedtessék-meg. Azt talám sajnálni lehet, hogy a' Király akkor, mikor a' Cortesek' Constitutzióját vissza vetette, tüstént mindjárt más nem készített, hogy így a' józan okosságának talpkövéen épült intézetek által a' Koronának ingadozás nélkül való gyámolt 's az új indulatoknak kielégítettést szerzett volna. Azonközben tudja ő Felsége, a' maga bölcsessége szerént, hogy mikor fog eljöni annak az ideje, hogy a' maga hatalmát politikai új intézetek által megerősíteni kelljen. A' Királynak egyéberánt nagy érdemei vagynak Spanyolországra nézve; ő Felsége a' finantziát, mellyet nagy zürzavarban talált, jobb rendbe akarta szedni, 's hogy czélzását végre nem hajthatta, az okozta: Hogy az elpártolt tartományokból az arany és ezüst nem jöhetett az anya hazába; és hogy a' Minister Garay' fináncz - plánuma, mellyet a' Király már megerősített vala, a' papság' ellentállása miatt nem hajthódha-

tott úgy végre, mint a' czél kívánta volna. A' világ' békessége Spanyolország' békességétől van felfüggesztetve: Spanyolországnak vissza kell kapni a' maga elpártolt tartományait, a' midőn ő osztán ezeknek, azonnal hogy az ideje eljön, oly kormányoztatást fog adni, a' milyen a' mai kimivelt világhoz jobban fog illelni."

D É L I A m é r i k a.

Panamából Okt. 20-dikán irták, hogy Chili' fő tengeri vezére Lord Cochrane 8 hadi hajókkal Sept. 29-dikén Callao-de-Lima (Peru fő városának Limának Callao nevű) kikötőhelye előtt megjelent légyen. Nagyon várták az arról való tudósításoknak megérkezését, hogy micsoda próbát akar tenni. Minthogy néhány száz Congrev-rakétákat is vitt, gondolják, hogy fel akarja égetni az ott találtató Spanyol hadi hajókat.

A' Londoni Chronicle ily tudósításokat közöl a' Terra Firmáról: — A' Papelonai Kormányozó a' harmadik armádának, melybe ő a' maga bizodalalmát helyhez tette, semmivétetetését megértvén, éppen oly sietve oda hagyta ezen várost, mint Samana, a' Vice-Király, a' fő várost Santa Fe-de-Bagetát oda hagyta vala. Így a' Cucutai és Caucai völgyek, mellyek az insurrektziót ennekelte is lehetőleg segítették, már most egészen szabadok; hasonlóképpen Antioquia tartománya is. Samanát, a' Vice-Királyt, a' ki Santa Fének elvesztése után Carthagenában vette által a' fő vezérséget, megkínálta Bolívar, hogy adják vissza egymásnak a' hozzájuk esett hadi foglyokat. (Micsoda választ hapott, itt még nem említik). — A' Bolívar úgynevezett Északi armádájának első csapatja

Aug. 3-dikán bement Pamplunába, Déli armádája pedig az Apure vize' forrásai felé tart 's a' Quito felé menő Országúton nyomul Dél felé, oly plánum lévén elejébe szabattatva, hogy ő, innenfelől üssön-be Peru' határaitra, míg az alatt Chili' és Buenos - Ayres' öszszecsatolt tengeri és szározon való seregeik, Délről, Lima felől fognak oda benyomulni. — Bolívar egy proklamátziójában, mellyet Uj-Grenada' lakosaihoz intézett, ezeket közli vélek: „Hogy az Uj-Grenadai tartományok Venecuelával öszszecsatolódjanak, közönségesen kívánják az Amériikai revolútzio' megvilágosodott barátjai: hanem ez oly dolog, a' minek önn akarat és ha lehetséges, közönséges meg egygyezés által kell megesni; melyre nézve ő csak azt várja, hogy jovallására a' Venecuelai Fejedelmi Congressus' határozása megérkezzék, 's ekkor azonnal közönséges gyűlést fog Uj-Grenadában tartani, hogy ez a' maga akaratját az öszszecsatolódás eránt kimondja, melynek minden esetre úgy kell kiesni, hogy vagy az Uj-Grenadai tartományok Követeiket fognak a' Közönséges Congressusra küldeni, vagy pedig különös Országglószéket állítanak-fel magoknak: „A' mi ötet magát illeti (igy szoll végre Bolívar) néki most armádájával egygyütt útnak kell indulni, mint-hogy ezen armádának lehetetlen megnyugodni, addig, míg a' Columbián felül északra vagy alól délre ellensége leszen. Ő az Uj-Grenadaiaknak védelmezéssekre vitéz katonákat, igasságos tisztviselőket, és egy oly Vice Elölülöt fog hátrahagyni, a' ki méltó arra, hogy parancsoljon. Ez leszen a' vitéz Francisco Santander, osztályos Generális.“

Nagy Britannia.

Az Orvosok az új Királyról IV. dik Györgyről Februar. 2. dikán oly jelentést

bocsátottak a' közönség elejébe, hogy ő Felsége igen veszedelmes tüdőgyuladást kapván, terhes betegségben fekszik, hanem a' szükséges orvosi szerek jókor és hathatósan használtatván a' betegségnek ereje még kezdetében meggyengített, 's azért nagy reménség van becses életének megtartatásához. Nem is csalattattak meg reménségekben, minthogy már 5-dikben arról tettek jelentést, hogy ő Felsége a' veszedelmen annyira által esett, hogy már betegsége felől való jelentéseiket sem fogják tovább folytatni. — Ily tüzes nyavalya miatt való nagy elgyengülése azonközben azt fogja okozni, így szoll a' Londoni Kurir, hogy néhány napokig, míg erejét egészszen vissza kaphatja, az Országglási foglalatoktól el kell magát ő Felségének tartóztatni. Egyéb eránt azt írja ezen Kurir, hogy már fel is keleget, 's egygyik szobából a' másikba mendegél ő F. ge. — A' meghalt Király' temetése 14-dikére volt határoztatva.

Az ifjú Gustáv Princz, a' Svétziai volt Király' fija, ki most az Edinburgi Universitásban Gróf Itterburg nevezet alatt folytatja tanulási pályafutását, az ott lévő közönség' figyelmének egy nevezetes tárgyává lett. Így karakterizáltatik: Magatartása katonás, physionomiaja csendességet de némelykor melánkholiát is mutat, nevetésébe valami szomorkodás de egyszersmind valami felséges látszik elegyülve lenni, ábrázatja' vonásai közt sok találtatik a' XII-dik Károlyéból, a' hova járul, hogy a' haját is úgy hordozza, mint ezen nevezetes Királynak meglévő képei mutatják, hogy valaha hordozta. A' Praetendensnek Eduard Károlynak historiáját szorgalmatosan olvassa, 's minden környülállások felől szorgalmatosan tudakozódik, a' mi felöle a' nemzeti traditzióban még emlékezethen van.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Pestről Febr. 16-dikán ezeket írják: —

A' Népeknek szives öröme Felséges Urunknak születése napján, Febr. 12-dikén, valamint az egész nagy Birodalomban, úgy Hazánkban fő városaiban fényes innepléssel jelentette ki atyai jó Uralkodónkhoz való szent hűségét, midőn a' Templomokban buzgó tisztelettel isteni szolgálatok tartatván, az Egek' Urának ö Felsége' hőséges megáldásáért imádkoztak. Különösen a' Budai várban fényessé tette az innepet, hogy reggel a' Fő Papság, Fő Generálisság, minden Polgári, és Hadi Fő Hivatalok, Fő Uraságok, 's a' Város Magistratusa ö Császári Királyi Fő Herczégéhez az Ország' Nándor-Ispányához a' Királyi várba öszszegyűlezték, és egyetemben az Isteni szolgálatra a' vár' kápolnájába mentek, mellyet, Nagy Méltóságú Fischer István Ersek ö Eminentiájá betegsége által gátoltatván, Méltóságos Kovalik János Püspök, és Generalis Vicarius Ur tartott. Az Egyházi Pompát a' szivbeli buzgóság nevelte, melly minden jelenlevőkben kitetsző volt. A' Misének részei alatt a' Budán szálláson lévő Magyar Granadiros Batalion Salvéket lött, mellyeket a' vár' fokán lévő ágyúk követtek. A' Mise után ismét ö Fő Herczégéhez gyülekeztek a' Fő Vendégek, a' ki ö Cs. K. Felségének nevében a' Gyülekezetnek hűséges hódolását, és születése napjára ezer áldásokkal tetézett belső örvendezését elfogadta. Utóbb ö Cs. Kir. Fő Herczégése 60 személyre terített asztalnál vendégelte meg a' Budai Uraságokat, hol midőn ö Felségének szerencsés boldog állapotjáért, 's hosszú életéért a' Nándor-Ispány elköszönte a' poharat, a' közös „Éljén“ kiáltást a' bástyán lévő ágyúk dörgéseikkel hirdették.

Pesten pedig a' Fő Plébánia Templomban a' Felséges Curia, a' Nemes Vármegye, a' Városi Magistratus, és számtalan buzgó lakosoknak jelenlétekben Méltóságos Kopátsy Jó'sef Püspök Ur Egyházi pompával éneklette - el a' Szent Misét, melly alatt Olasz Granadérosok, 's az Eszterházy Regementjének egy Batalionja lött Salvékat; a' mozsarak pedig a' Duna partján örömekeket hangzottak. A' Magyar Univerzitas, tulajdon Templomában örömelülte ezen nagy napot: a' Tanító Uraknak, és az egész Ifjuságnak buzgó jelenlétével, a' hol Méltóságos Fogaras-földi Gróf Nádasdy Ferencz, a' Fő Seminariumnak Rectora, tartotta a' Nagy Misét. Az Ájtatos Oskolák is szokott buzgósággal jelentették - ki Felséges Urunk eránt való hűséges háladatosságokat, és nevezet szerint az öreg Misét az egész Gymnasiumbeli ifjuságnak diszes öltözetekben való jelenlétében Fő Tisztelendő Bolla Márton Provincialis Úr tartotta, melly alatt az Epistola és Offertoriumhoz Tiszt. Eschner Const. Piárista, új Muzsikát készített. — A' Mise után pedig Tisztelendő Klatskó Theodor Deák nyelven derék oratiót mondott több Uri Vendégeknél jelenlétekben. A' beszédnek végével szép Magyar öltözetű 8 ifjak kikérték magoknak, hogy Felséges Urunknak tiszteletére, 's a' Magyar hűségnek kijelentésére általok készített Magyar Éneket zengedezhessék - el, a' mit kellemetessen tellyesítettek is. Melly boldog azon Fejedelem, kihez ilyen sok ezer sziv, illy önként való buzgósággal hajlik !!!

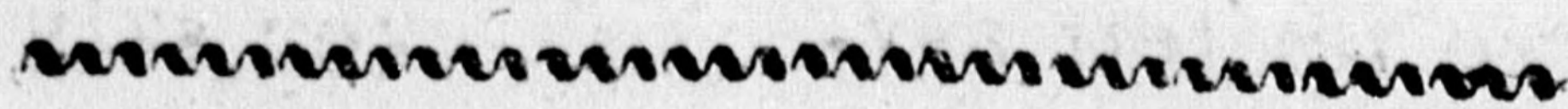
Nagy Bajomban Tek. Palóczi Horvath Adám Ur, több Ns. Vármegyéknek

Tábla Bírāja, a' Külső-Somogyi, és Felső-Baranyai Helvetica Vallást követő Egyházi Megyék Világi Igazgatója fő-gyűlésében és vérhányásban, Január. 28-ikán munkás életét 61-ik esztendejében elvégezte. Ö korán által látta, hogy az Európai mostan virágzó Nemzetek csak a' Görög és Deak kútfökből merített szépségekkel kérkednek, 's azért a' patakokból soha sem merítgetett, soha másolókat nem másolt: hanem az eredeti kútföket tellyes mértékkel itta. Csak ugyan mind Verses, mind Folyó írásaiban olly eredetiség is látszik, mellyet más iroinkban nem igen találhatni. Fő érdeme a' Boldogultnak, hogy a' Nemzeti nyelvet vig énekekkel gazdagította, mellyek az országban szerte szét esmértesek, 's egy részben Holminevű munkájában is megtalálhatnak. Nagy tekintetet érdemel a' Legrövidebb Nyári Éjszakája is, mellyben ezen Tudós Mathematicus (mert Földmérőnek mondani ötet, a' ki a' Mathesisnek minden ágait igazán tudta, megalatsonyítás volna) az Astronomiai ismereteket kellemetessen előadta. Az ö Kisded Statistikája, mellyet a' Falusi iskolák számára irtt, nagy haszonnal taníttathatik. Rudolphiássában, mind historiai, mind poetai talentumait kifejtette. De kiváltkáppen historiai bö olvasását ditsőségesen megbizonyította Magog Patriarcháról irtt nagyobb munkájában, melly a' Magyar régiségekre kellemetes fényt

vonhat. A' Tétényi Leányka nevű dramatizált munkája mindenkör gyönyörködtető olvasás leszen, és a' Tudományos Gyűjteményben, vagy Hasznos Mulságokban közöltetett Recenzióji, és apróbb versei, az ö szép tudományának és elmésségének, elenyészhetetlen bizonyosságai lesznek, mellyek között kiváltképpen Csokonainak védelmére, ugyan annak nevében, irtt versezetje különös figyelmetességet érdemel. Vannak ezeken kívül írásban más Deák és Magyar tudós Munkái, mellyeket még a' kedvező idő Nemzetünk javára napfényre hozhat. De csak a' felyebb említettek is elégségesen megmutatják, hogy ö hasznos Nemzeti Iró volt, 's ö róla elmondhatni: A' Hazza az, a' ki kárát nem felejtí.

Hazai Litteratura.

Örömmel jelentjük egy tudós Földinknek hazafiui buzgoságát; ki is a' nemzeti izlést a' külföldiekkel is esmértetni kívánván, a' Magyar Poezis remek darabjait, német nyelven szándékozik kiadni. Több eredeti magyar Játékszini darabokat német mértékes versbe által fordítván, ezeket egy Gyűjteményben, Theater der Magyaren, czim alatt, fogja kiadni; az első Kötet a' közelebbi hónapokban jelenik meg Brünben Trasslernel, mellyet több Kötetek követnek; mindenik 3 Játék Darabot foglal magában. —

Száz forint Huszas pénzért adtak Váltó czédulában: —

Februárius' 18-dikán 250 $\frac{1}{2}$ — 19-dikén 250 $\frac{1}{2}$ — 21-dikén 250 $\frac{1}{2}$ — forintot.

Redaktor: Pánczél Dániel; nyomtatja Hirschfeld Felix.